

Verksamhetsberättelse 2014

Årets viktigaste frågor

- Norra länken öppnades den 30 november och Björnnäsvägen stängdes av
- Ett Skötselutskott har bildats av länsstyrelsen
- Planeringen för en utveckling av Kungliga nationalstadsparken, baserad på de 100 miljoner kr som ställts till förfogande har startat med området runt Brunnsviken
- Finansieringen för konferensen Large parks in large cities säkrad

Styrelse, revisorer, valberedning

Styrelsen har bestått av elva ordinarie ledamöter och två suppleanter

Richard Murray, enskild medlem, ordf.

Märtha Angert Lilliestråle, Haga-Brunnsvikens vänner, vice ordf.

Gunilla Sterner Kumm, Bergshamra för alla, sekreterare

Anne Murray, Föreningen Östermalm, kassör

Bitte Liberg, Södermalmsparkernas vänner, ledamot

Bengt Rundquist, Friluftsförbundet Norra Järva, ledamot

Ole Settergren, enskild medlem, ledamot

Johan Tamm, enskild medlem, ledamot

Lennart Tonell, enskild medlem, ledamot

Anders Tranberg, Stockholms Naturskyddsförening, ledamot

Henrik Waldenström, Stockholms ornitologiska förening, ledamot

Lars-Åke Hörjel, Friluftsförbundet Lidingö, vice kassör, suppleant

Torbjörn Schmidt, Naturskyddsföreningen i Sollentuna, suppleant

Styrelsen har haft 9 protokollsförda sammanträden.

Valberedning

Beatrice Sandberg, Naturskyddsföreningen i Stockholm, sammankallande

Klas Langels, Stockholms orienteringsförbund

Ella Öström, Haga-Brunnsvikens vänner

Revisorer

Hans Hägg, Stockholms vandrarförening, ordinarie

Anna Lönnkvist, Svenska turistföreningen, ordinarie
Per Björckman, Samfundet S:t Erik, revisorssuppleant

Ekonomi

Ekonomi har skötts av Anne Murray, som är förbundets kassör, och Lars-Åke Hörjel. Antalet medlemsorganisationer är 49 stycken. Nya medlemmar är Danderyds naturskyddsförening, Arrendatorföreningen på Kungliga Djurgården och Hyresgästföreningen i Solna. Intäkterna var under 23 888 (2013 38.831) kr, varav medlemsavgifter från föreningar 13 200 (2013 16.100) kr. Föreningar med svag ekonomi medges nedsättning av avgiften med hälften och föreningar som representerar områden utanför parken har en medlemsavgift på 100 kr. Ett mindre antal enskilda medlemmar är anslutna – avgiften per år är 100 kr. Medlemsavgifterna från dessa var 1000 kr. Nettokostnaden för årsmöten och konferenser var detta år 5 100 (2013 7.255) kr. Båtturen gav i år en förlust pga för få deltagare – 4 365 (2013 +4.184) kr. Förbundet har inte erhållit några gåvor (2013 1.200) kr.

Värt att notera är att antalet medlemsföreningar hållit sig ganska konstant under många år, kring 50, medan inbetalade medlemsavgifter minskat i år, från 16.100 kr 2013 till 13 200.

Kostnaderna har belöpt sig till 42 484 (2013 34.411) kr. Av kostnaderna svarar administration för 3 210 1.852 kr. Det är kostnader för kopiering, tryck, papper, kuvert, transporter, styrelse, deltagande i konferenser m.m. Dessa kostnader har kunnat minskas över åren genom utnyttjande av e-mail och Internet. Hemsidan har i drift kostat 1 626 (2013 688) kr. Förbundet stödde ljusfesten kring Brunnsviken även i år med 2.000 kr.

En större post är juridisk rådgivning som detta år kostat 14 000 (2013 6.000) kr. Gunilla Högberg Björck engagerades för att skärpa vårt överklagande rörande Albano och förbundets talerätt vad gäller kv Stettin. I ärendet rörande Silverdal delade förbundet och Naturskyddsföreningen i Sollentuna på arvodet.

Året resulterar i ett underskott på -18 596 (2013 4.420) kr. Förbundets tillgångar, bank, plusgiro m.m., uppgick vid årsskiftet till 66 818 (2013 85.414) kr.

Administration

I stor utsträckning sköts administrationen nu på elektronisk väg och på distans. Birgitta Bergquist och hennes man Kjell hämtar post i brevlådan vid Stora Skuggan, som de sedan vidarebefordrar. En del post har under året dessvärre kommit på avvägar eftersom Föreningen Stora Skuggan burit in en del post i den lokal som vi delar och där den blivit liggande. Kallelser, handlingar och annan information skickas ut elektroniskt till alla föreningar med något undantag, samtidigt som de läggs ut på Förbundets hemsida. Till de föreningar som inte har e-post skickas handlingarna per post. Förbundet delar lokal med Föreningen Stora Skuggan. Telefonnummer finns på hemsidan till alla styrelsemedlemmar. Förbundet förvarar arkivmaterial, böcker och broschyrer i lokalen. Kungl. Djurgårdens förvaltning upplåter lokalen utan ersättning. För att informationen ska nå fram, bl.a. påminnelser om medlemsavgift, kallelser till mötet m.m. är det viktigt att medlemsföreningarna uppdaterar sina kontaktuppgifter fortlöpande.

Hemsida

Förbundet verkar för att uppmärksamma parken och sprida information om den och verksamheter i parken. Gentemot allmänheten sker detta främst genom hemsidan - www.ekoparken.org - och i broschyrer.

Hemsidan har skötts av Bengt Rundquist, som är Förbundets webbmaster. Styrelsens medlemmar ansvarar för innehållet på olika sidor. Medlemsföreningar som inte har egna hemsidor kan ha en hemsida under Förbundets hemsida.

Under året har arbete med förnyelse av hemsidan genomförts.

Antalet besök kan numera jämföras med antalet på stora, rikstäckande föreningars hemsidor. Under 2014 har totalt 45.091 (förra året 43.623) besök gjorts på hemsidan eller någon/ några av dess undersidor. Unika besökare var 14.077 (14.170). Med unika besökare menas de som under mätperioden (månad) går in första gången på hemsidan. På listan över de mest besökta undersidorna ligger In English 1:a Om förbundet 2:a, Dokumentarkivet 3:a, Om Ekoparken 4:a, samt Gröna grannar 5:a.

Aktuella aktiviteter i parken annonseras på första sidan.

Hemsidan har för att kunna hållas aktuell uppdaterats 92 (62) gånger under år 2014. Hemsidan är nu (2015-02-22) uppe i sin 815 (723:e) utgåva.

Hemsidan kan också nås via adressen www.nationalstadspark.org och www.kungliganationalstadsparken.se.

Årsmöte, föreningskonferenser och andra medlemsaktiviteter

Årsmötet hölls den 22 mars 2014 på i Ulriksdals trädgårdscafé. Förra ordföranden för Djurgårdens hembygdsförening Agneta Lundström underhöll de närvarande med berättelser om Alf Henriksson och hans kärlek till naturen. Efter årsmötet deltog ca. 40 personer i en buffémiddag.

Årets guidade båttur gick av stapeln den 24 april med en fullbokad båt. Henrik Waldenström och Richard Murray guidade.

En föreningskonferens som behandlade Järvakilen ur olika synvinklar ägde rum den 23 oktober på caféet i Överjärva gård. Representanter för Trafikverket, Stockholms stad, Länsstyrelsen, Järfälla kommun, Hästa gård och föreningen Rädda Järvafältet deltog och berättade om olika problem och projekt: Stockholmsporten, den stora begravningsplatsen på Granholmstoppen, Barkarbystaden och dess intrång i Järvakilen, Hästa gårds program, Trafikverkets planer för att bryta barriärerna E4 och stambanan m.m. Konferensen samlade ca. 25 deltagare.

Inom sig har styrelsen delat upp ansvaret för att vara faddrar till medlemsorganisationerna.

Diverse utåtriktade verksamheter

Förbundet bidrog även i år finansiellt till den av Haga-Brunnsvikens Vänner anordnade ljusfesten runt Brunnsviken den 3 november.

Richard Murray föreläste om Stockholms översiktsplan på Senioruniversitetet den 6 november.

Richard Murray representerade och talade för förbundet vid avtackningen på Visit Djurgården av Gunnar Haeger som chef för Kungliga Djurgårdsförvaltningen.

Internationell konferens, Large Parks in Large Cities, 2-4 september 2015

Planeringen för en internationell konferens "Large parks in large cities" är inriktad på en konferens 2-4 september år 2015. "First call" gick ut i september 2013 och samlade ett drygt 40-tal intresserade deltagare. Ca. 25 parker – oräknat Fedenators 28 "periurban parks" – finns representerade. En referensgrupp med representanter för flera kungliga akademier, Samfundet S:t Erik, Hembygdsförbundet i Stockholms län och flera vetenskapliga institutioner förutom WWF stöttar projektet. Till dags dato har konferensen erhållit 475.000 kr i bidrag. En mycket stor del av finansieringen i övrigt bygger på deltagaravgifter. Alla förbundets föreningar kommer att erbjudas var sin plats till ett subventionerat pris. Ett antal volontärer ska engageras som konferensvärdar/-värdinnor från föreningarna. Ett mycket omfattande arbete har gjorts för att konferensen ska bli av: ansökningar om medel, budget, tidplan, en helt ny hemsida. Konferensen kommer att äga rum på Naturhistoriska Riksmuseet, som ställer lokaler gratis till förfogande. Registreringen beräknas starta i februari 2015.

Ny grön våg (NGV)

Ny grön våg är ett nätverk som förbundet är med i (och även varit med om att starta) och som omfattar 20-tal föreningar i Stor-Stockholm som alla kämpar för att slå vakt om en grön närmiljö och ser det som ett legitimt inslag i i stadsplaneringen. Detta samarbete har nu formaliserats i en aktionsgrupp som kallas "Ny Grön Våg". Man har haft ett antal aktivitetmöten. Henrik Waldenström är förbundets representant. Under året har 4 möten hållits i nätverket. Som grupp märktes nätverket i och med en enkät som gick ut till de politiska partierna i Stockholms kommun inför kommunvalet i september. En debatt hölls också i ABF-huset i april om Stockholms grönsfrågor.

Lagen

Richard Murray och Ole Settergren deltog i en debatt den 18 augusti, anordnad av SNS, för att belysa planprocessen. Förbundets representanter uttryckte förståelse för den s.k. omvända planprocessen – att man startar med områdesplaner för ett litet större område – stadsdel eller del av stadsdel och i samråd med de boende **före** markanvisningar och med möjligheter att överklaga – för att därefter ha en enklare bygglovsprocess. Flera deltagare vände sig mot att överklaganden är det som fördröjer byggandet i Stockholm. Vad som verkligen fördröjer byggandet i Stockholm är att byggbolag sitter på bygggrätter som de inte utnyttjar samt att för få aktörer på marknaden driver upp byggpriserna.

Länsstyrelse och Mark- och miljödomstol strävar oavbrutet efter att snäva in förbundets talerätt. Senast skedde det i ärendet rörande kv Stettin.

Nationalstadsparkrådet – utveckling av parken

Rådet har under året sammanträtt två gånger. Landshövdingen, Chris Heister, är ordförande men har en gång ersatts av Lars Nyberg. Förbundets representant är Richard Murray och ersättare är Märtha Angert Lilliestråle. I uppsiktsutskott, som har i uppgift att övergripande följa utvecklingen i parken, representeras förbundet och WWF gemensamt av Henrik Waldenström. En första rapport har tagits fram av uppsiktsutskottet.

Ett nytt utskott har bildats, Skötselutskottet. Förbundet startade tillsammans med Kungliga Djurgårdens förvaltning för ett par år sedan ett Skötselråd. Syftet var att träffas oftare och att bl.a. informera om och diskutera skötselåtgärder. Till rådet anslöt sig efter hand Kommittén för Gustavianska parken, Statens fastighetsverk, Solna stad, Akademiska hus och slutligen även

Stockholms stad. Länsstyrelsen föreslog och Nationalstadsparksrådet tillstyrkte den 5 december att länsstyrelsen skulle bilda ett Skötselutskott. Därmed lades Skötselrådet ned. Sista sammanträdet kommer att hållas den 14 januari 2015. Till Skötselutskottet är som förbundets representanter Richard Murray och Märta Angert Lilliestråle, med Anders Tranberg som ersättare, utsedda.

Brunnsviken första utvecklingsområdet

I Nationalstadsparksrådet har arbetet påbörjats för att planera användandet av de 100 miljoner kr som står till förfogande för parkens utveckling fram till 2022. Länsstyrelsen har tagit fram en övergripande strategi. Förbundet verkar för att bullerskydd, stärkande av biologiska spridningsvägar och habitat samt tillgänglighet till parken ska prioriteras. Naturvårdsåtgärderna har hitintills tenderat att bli styvmoderligt behandlade i länsstyrelsens planering. Anders Tranberg sammanställde en lista på åtgärder som tillställts länsstyrelsen.

Första försöksområde för planering för utvecklingsinsatser är Haga-Brunnsviken. Sedan ska andra områden följa. En tanke som förbundet har väckt är att en sluss i Ålkistan skulle kunna bereda en bekväm gångförbindelse över kanalen, samtidigt som en sluss skulle möjliggöra en förbättring av vattenkvaliteten i Brunnsviken. En översiktlig bullerutredning av hela parken pågår. Till länsstyrelsen möten om planeringen kring Brunnsviken har förbundet eftersträvat att kalla så många som möjligt av förbundets berörda föreningar.

Barriäreffekter – Järvakilen

Järvakilen

Förbundet arrangerade en föreningskonferens (se ovan) i syfte att belysa vad som kan göras för att stärka Järvakilen som spridningsväg från det omgivande landskapet till Kungliga nationalstadsparken. Trafikverket planerar för förnyelse av såväl E4 som av norra stambanan. Förbundet verkar för att i detta arbete få in åtgärder för att minska dessa kommunikationsleders barriäreffekt.

Stockholmsporten

En mycket omfattande utbyggnad planeras runt korsningen E 18/Akallavägen (Förbifarten). Förbundet är oroat för att Järvafältets betydelse för nationalstadsparken som spridningsväg störs och verkar för en begränsning av byggplanerna. Så som planeringen ser ut bygger det på ett stort intrång i Järvafältets kulturresevat.

Hästa gård

Verksamheten på Hästa gård har fungerat utmärkt med den nya arrendatorn Naturskog AB. Verksamheten är mycket viktig för Järvafältets funktion som grön kil och spridningsväg till Kungliga nationalstadsparken.

Silverdal

Den sista spridningsvägen norr om Ulriksdal från Sollentuna kommer nu att byggas igen. Förbundet har tillsammans med Sollentuna naturskyddsförening överklagat detaljplanerna för kv Manskäpet och kv Mässen som lämnar mycket litet naturmark som förbindelse mellan nationalstadsparken och Tegelhagsskogen. En lång strid om strandskyddet har ingått i detta. Detaljplanerna har nu vunnit laga kraft.

Förbundet har tillsammans med Naturskyddsföreningen i Sollentuna stött en begäran hos Sollentuna kommun att ett naturreservat ska inrättas omfattande Tegelhagsskogen. Kommunen har nu inrättat ett naturreservat med något mindre omfattning än den av oss önskade.

Sörentorp – Polishögskolan

Hela området har sålts till fastighetsaktiebolaget Centur, bildat av Balder och PEAB. Detta oroar styrelsen, som därför tog kontakt med Centurs ledning. Torbjörn Schmidt, Lennart Tonell och Richard

Murray träffade ledningen för att utröna dess planer. Den 12 oktober ordnades ett studiebesök i området för styrelsen och berörda föreningar, varvid ett femtontal personer deltog. F.n., säger Centurs ledning, är de nöjda med avkastningen och har mycket begränsade planer på byggen i området. Förbundets representanter inskräppte vikten av vårda området, hålla det så öppet som möjligt för allmänheten och sköta naturen, särskilt ned mot Edsviken. Vikten av att bekanta sig med lagen om nationalstadsparken och Vård- och utvecklingsplanen framhölls för företagets representanter.

Råstasjön

Förbundet har tillsammans med Naturskyddsföreningen i Solna protesterat kraftfullt mot Solna kommuns byggplaner norr om Råstasjön. Sjön är en viktig fågellokal och en värdefull del av Järvakilen som spridningsväg till nationalstadsparken. Byggplanerna har som följd av protesterna reducerats kraftigt. En ny detaljplan är nu på samråd. Fortfarande anser Nätverket kring Råstasjöns bevarande att byggplanerna är för stora och felaktigt placerade. Fortsatt kamp för en förändring kommer att ske under 2015.

Trädfällning på privat mark

Tre områden i Stockholm har belagts med fällningsförbud för träd med en omkrets på 60 cm eller mer (motsvarande 20 cm i diameter): Ekshagen, Gärdet och Diplomatstaden. Förbundet har krävt att alla trädslag ska omfattas och att skydd för övriga områden utarbetas. Det permanenta skydd som Stockholm därigenom har infört är väsentligt mindre omfattande än de interimistiska skydd som rått i tre år. Solna kommun har däremot behållit sitt interimistiska fällningsförbud och skyddar därmed hela sin del av nationalstadsparken ännu någon tid. Dess fällningsförbud går ut år 2015. Det är nu länsstyrelsen som har i uppgift att utforma trädfällningsförbudet på ej detaljplanelagda delar av nationalstadsparken.

Ryttareken

Stockholms stad fällde natten den 13 november den s.k. Ryttareken vid Fiskartorpsvägen. Det var en av Djurgårdens jätteekar och således en del av den ekologiska infrastruktur som framhållits som kärnan i den Kungliga nationalstadsparken. Förbundet för Ekoparken hade eftersträvat en dialog i ärendet men förvägrades detta. Eken hade undersökts av arboristen Jon Hartil och befunnits vara stabil och utgjorde ingen fara för allmänheten vilket angavs av trafikkontoret som skäl för fällningen. Eken stod på ett område som är föremål för detaljplanering som ännu inte är klar. Staden föregrep alltså den lagliga processen genom sitt handlande. Eken stod 20 meter utanför gränsen till nationalstadsparken. Lagen föreskriver att ej heller utanför ett riksintresses gränser får åtgärder vidtas som påtagligt skadar riksintresset. Förbundet övervägde en åtalsanmälan men eftersom staden kontaktat länsstyrelsen inför fällningen bedömdes det verkningslöst.

Plan- och byggärenden

Bergshamra

Kommunstyrelsen i Solna beslutade hösten 2013 att ta fram en utvecklingsstrategi för Bergshamra, där bl.a. följande frågor skulle uppmärksammas:

- . Förutsättningarna att överdäcka Bergshamraleden
- . Möjligheterna till kompletteringsbebyggelse med nya bostäder i Bergshamra
- . Förutsättningarna för att öka tillgången till kommersiell och kommunal service i stadsdelen.

Arbetet avrapporterades till kommunstyrelsen hösten 2014 i form av en strategi, innehållande förslag till en strukturplan, som bl.a. innebär:

- . En mindre överdäckning av östra delarna av Bergshamraleden som möjliggör ett längre grönstråk och en koppling mellan södra och norra Bergshamra - ny liten park anläggs vid Bergshamra torg . Överdäckningen anses gå att finansiera genom exploateringsintäkter inom ramen för strategin.

. Ca 1300 nya bostäder utmed Björnstigen, Kraus torg, längs en ny "Bergshamragata" från södra Bergshamra upp till Bergshamra torg samt viss förtätning i övrigt.

Strukturplanen innebär en mycket stark förtätning av Bergshamra, speciellt utmed Björnstigen. Om planen förverkligas, skulle bl a stjärnhusområdets speciella karaktär som präglas av naturtomt med tonvikt på ekar, stora tallar och björkar försvinna. Många boende har protesterat mot detta. Beslut har ännu inte fattats i frågan. Förbundet för Ekoparken bevakar ärendet.

Kv. Växten

Det företag som numera äger f.d. Statens växtskyddsanstalt i kv Växten har länge önskat anlägga p-platser på parkmark. En önskan att bygga till det ursprungliga huset med en flygel har också tillkommit. Förbundet har i samråd med boende anfört att p-platserna förstör kulturhistoriskt och miljömässigt värdefull parkmark och att det finns en bättre lokalisering samt att tillbyggnaden inte är utformad med respekt för huvudbyggnadens arkitektur och placering i landskapet samt att den skapar en oönskad ljuspåverkan i Brunnsvikslandskapet. Kommunen gav bygglov för tillbyggnaden men avtog bygglovet för p-platserna. Länsstyrelsen avvisade förbundets överklagande med motiveringen att förbundet inte har klagorätt, men upphävde å andra sidan kommunens beviljade bygglov för tillbyggnaden samtidigt som man återförvisade ärendet om p-platserna till kommunen. Ärendet har av företaget Pulsen, som äger fastigheten, överklagats till Mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsens beslut rörande tillbyggnaden är intressant därför att det bygger på tillbyggnadens negativa inverkan på landskapet kring Brunnsviken, bl.a. ljuspåverkan nattetid från stora glaspartier.

Haga

Lillhaga

Solnas present till Estelle är ett litet hus en lekskulptur av Haga slott, ägnad de minsta barnen. Placeringen av huset på höjden vid Slottsgrunden är olycklig med tanke på att Hagaparken ingår i det statliga byggnadsminnet. Likväl har Riksantikvarieämbetet godkänt detta. Förhoppningen är att gåvan så småningom får en annan placering.

Skötselplan

En ny skötselplan för Hagaparken är framtagen. Förbundet har begärt att den ska presenteras i det nya Skötselutskottet under 2015.

Norra Djurgården

Roslagsbanan

Tanken är att järnvägsövergången vid Frescati/Bergianska trädgården ska ersättas med en planskild korsning. De alternativ som undersökts har gjort stora intrång i parken och därför avvisats av Förbundet och många andra. Alternativa förslag till planskilda korsningar har lanserats av förbundet och av Haga-Brunnsvikens vänner. Förbundet verkar för att frågan prövas inom ramen för en detaljplaneprocess. Förbundet har ifrågasatt lämpligheten av att ha en stormarknad som Plantagen inom trädgården.

Norra Länken

Förbundet har representerats i en referensgrupp för byggandet av Norra Länken av Richard Murray. Referensgruppen har träffats två gånger under året. Förbundet har verkat för att säkerställa att Björnnäsvägen skulle stängas när Norra länken öppnades. Så har också skett. En provisorisk avstängning fungerar nu i avvaktan på en permanent utformning. Vid det andra tillfället behandlades parkens återställande i Norra Albano. Förbundet har efter lång tid erhållit svar att detta område – i enlighet med lagen – ska återställas.

700 nya studentbostäder på Lappkärrsberget

Koncentrationen av studentbostäder till Kungliga nationalstadsparken är redan mycket stor. Stockholms stad har föreslagit att ytterligare drygt 700 studentbostäder ska förläggas till det redan bebyggda området Lappkärrsberget, kv Filosofen. Det kraftiga tillskottet av byggnader får negativa effekter på landskapet och för spridningsvägar. Förbundet har överklagat planen till länsstyrelsen och vidare till Mark- och miljödomstolen.

Fisksjöäng

En ny verksamhet föreslås på Fisksjöäng i form kafé/restaurang/konferens i syfte att visa hur det går att hushålla med naturresurser. Motormännens gamla verkstad föreslås ska ersättas av ett stort nytt hus. Förbundet ser risker i att detta kommer att kräva tillfarter, parkeringsanläggningar m.m. i en känslig miljö. Förbundet har krävt att en tydlig planering för hur detta ska undvikas som villkor för att gå vidare med planeringen.

Storängsbotten

En stor del av bebyggelsen på det tidigare utställningsområdet är rivet och Storängsvägen är stängd och ersatt av en gång- och cykelväg. Bullret från Norra länken kommer att bli besvärande när den öppnas år 2015. Kungliga Djurgårdens förvaltning planerar för en bebyggelse på tidigare bebyggd mark längs Norra Länken/järnvägen. Richard Murray har deltagit i utredningar om området. Förbundets linje har varit:

- 1) bebyggelse som skärmar av bullret är värdefull, samtidigt måste buller mot Abessinienområdet i Hjorthagen undvikas
- 2) mesta möjliga ska göras för att stärka spridningsvägen mellan Norra och Södra Djurgården, Storängsbotten är strategisk
- 3) den tillkommande bebyggelsen ska uppfylla mycket högt ställda krav på hållbarhet, helst vara byggda i trä, passiv- eller nollhus
- 4) passagen över/under Lidingövägen för djur och människor måste ges en bra lösning
- 5) landskapsstrukturen ska bevaras och stäckas, vilket bl.a. innebär att husen inte får göras högre än att Hjorthagsberget tydligt framträder
- 6) korsningen Lidingövägen/Erik Dahlbergsgatan ska erbjuda en tydlig entré till parken
- 7) skapa en gång- och cykelförbindelse från Hjorthagen till Storängsbotten
- 8) inriktningen på idrott, hälsa och miljö är bra, önskvärt vore att verksamheter på annat håll i Kungliga nationalstadsparken, som ur natur- och landskapssynpunkt ligger dåligt, skulle kunna avvecklas och beredas plats i de nya byggnaderna.

Under hösten upphörde Djurgårdsförvaltningens samråd kring detta område. Två alternativa detaljplaner kommer att läggas fram för samråd.

Lidingöbro värdshus

Byggandet av ett hotell och spa har nu stått still mycket länge. Bygglov gäller i två år och borde nu ha löpt ut.

Spårväg city

Förslaget att dra spårvägen vidare från Djurgårdsbron via Oxenstiernsgatan, Lindarängsvägen till Ropsten har lagts fram i form en s.k. järnvägsplan. Förbundet anser att det finns risk för att spårvägen blir en barriär, med staket längs spåren, tvärs över Ladugårdsgärde. Förbundet verkar för att få till stånd en dialog kring utformningen med SL och Stockholms stads Trafikkontor. Förbundets förslag är att lägga spårvägen i mitten av Lindarängsvägen med bilkörfiler på ömse sidor. Då behöver spårvägsområdet inte omgärdas av staket. Det har varit svårt att få till stånd möten med SL och Stockholms stads Trafikkontor samtidigt – båda skyller på varandra. Bygget har tagit en paus som bör utnyttjas för samtal med de ansvariga.

Kraftledning

Kraftledningen genom nationalstadsparken på sträckan Fisksjöäng-Bergshamra ska nu grävas ned. Detaljprojekteringen har påbörjats och ställer stora krav på hänsyn till kringstående stora träd m.m. Märtha Angert Lilliestråle deltar i samråd rörande denna planering.

Den stora förbindelsekabel som ska dras från norr till söder under Stockholms innerstad berör nationalstadsparken med ventilationstorn. Förbundets uppfattning är att sådana torn bör läggas in i byggnader för att genom värmeväxling bidra till uppvärmning. De får absolut inte läggas på grön mark.

Fiskartorpet

Planer på ett ur- och skurdagis på p-platsen vid Fiskartorpet diskuteras. Henrik Waldenström bevakar ärendet. Henrik Waldenström har deltagit på tre möten och bevakar fortlöpande ärendet.

Albano

Detaljplanen som Stockholms stads fullmäktige antog i december 2012. Planen omfattar 150.000 kvm undervisningslokaler och studentbostäder. Förbundet har tidigare inte motsatt sig en mera måttlig bebyggelse på området. Förbundet överklagade tillsammans med Haga-Brunnsvikens vänner först till länsstyrelsen och därefter till mark- och miljödomstolen. Efter att mark- och miljödomstolen upphävt planen av andra skäl än de som förbundet framförde har Stockholms stad överklagat till mark- och miljööverdomstolen. Förbundet gavs då möjlighet att inkomma med sina skäl till varför planen bör avslås. Ärendet behandlas under 2015 i Mark- och miljööverdomstolen.

Husarviken

Första etappen av Norra Djurgårdsstaden är klar. Efter Högsta förvaltningsdomstolens utslag som gick emot förbundets överklagande är möjligheterna små att påverka den vidare utbyggnaden. Förbundet har dock överklagat kv Ängsbotten närmast Värtajärnvägen och Norra länken och i samrådsyttrande framfört önskemål rörande den tredje etappen längst österut mot Värtan. Kv Ängsbotten har några mycket höga hus som fullständigt förändrar landskapsbilden. Dessutom förhindrar den föreslagna bebyggelsen att Spårväg City ges möjlighet att försörja Norra Djurgårdsstaden. Den tredje etappen mot Värtan anser förbundet bör ligga längre från stranden och ha lägre hus närmast stranden samt inrymma en större park för de boende i Norra Djurgårdsstaden. Förbundet har yttrat sig över detaljplanen för kv Brofästet i denna anda.

Viss åverkan har gjorts på alridån och gasverksstaketet som enligt tidigare antagna detaljplaner ska vara kvar. Förbundet har påtalat detta.

Hjorthagstornet

Fastighetsföretaget Oscar properties planerar en 140 m hög skyskrapa som ska ersätta den 90 m höga gasklockan. Förbundet har i samråd och utställningsyttranden framhållit att en sådan byggnad skulle medföra ett kraftigt visuellt intrång i det historiska landskapet. Tornet – upplyst istället för mörkt som gasklockan idag – skulle synas över hela nationalstadsparken och förta det historiska landskapet dess autenticitet. Tomten ligger visserligen utanför gränsen till Kungliga nationalstadsparken men inte heller utanför parken får sådana åtgärder vidtas som ger upphov till påtagliga skador. Förbundet har överklagat detaljplanen till Mark- och miljödomstolen.

Kv. Stettin

I hörnet Sandhamnsgatan-Lindarängsvägen planeras ett mycket stort och spektakulärt hus ersätta det befintliga. Huset blir högre än Drottningberget som ligger tvärs över vägen och förrycker landskapets proportioner. Förbundet har överklagat detaljplanen men inte ansetts ha klagorätt. Planen har vunnit laga kraft och bygget är igång.

Södra Djurgården

Besökscenter

Förbundet deltar i en samordningsgrupp för information kring nationalstadsparken genom Henrik Waldenström. Världsnaturfonden sponsrar fortlöpande förbundets medverkan.

Bro över Djurgårdsbrunnsviken

Museer och Rosendals slott m.fl. är intresserade av att låta bygga en bro över Djurgårdsbrunnsviken för att förkorta gångvägarna. Förbundet har varit tveksamt men har gått med på detta på villkor att den inte blir för bred, inte tillåter cykling och inte är belyst. Förbundet anser att ingen del av de pengar som avsatts för utveckling av parken ska få användas för denna bro. Bron skulle komma att ligga i samma läge som den pontonbro som Karl XIV Johan red på när han gav sig av från Rosendals slott för att från Borgen bese truppövningar på Ladugårdsgärde.

Djurgårdsbrunn

Ägarna till Djurgårdsbrunns värdshus har påbörjat ett utrednings- och formgivningsprogram för ett värdshus, som ska kombineras med en mötesplats för forskare, författare och konstnärer. Tanken är att erbjuda möjlighet att bo en längre tid på plats. Förbundet har erbjudits möjligheter att på ett mycket tidigt stadium följa projektet och anlägga synpunkter.

Beckholmen

Det kommersiella varvet på Beckholmen vill bygga en mycket hög och stor verkstadsbyggnad på ön. Den är så stor att utsikten in mot Gamla stan och Slussen från den nyanlagda promenaden blockeras och att Dockmästarens klassicistiska hus på höjden kommer att skymmas. Förbundet har muntligen i nära samråd med Djurgårdens hembygdsförening framfört till Kungliga Djurgårdsförvaltningen att detta är ett oacceptabelt förslag. Under året förefaller projektet ha stått still.

Slussen och Södra Djurgården

Stockholms stad har sökt vattendom för att öka avtappningen av Mälaren genom Slussen. Detta påverkar strömföringen i Saltsjön, med ökad erosion av stränder på Södra Djurgården, förändrad bottenfauna, ökade salthalter (genom återströmning) och avsättning av sediment, ev. giftigt sådant. Förbundet har inte kallats eller underrättats om ärendet, vilket är förvånande. Förbundet har tillskrivit tingsrätten i Nacka, som handlägger ärendet, med begäran att få inkomma med skrivelse, men avvisats. Ärendet överklagades av andra till Mark- och miljööverdomstolen. Där framhölls att förbundet inte kallats trots att ärendet berör det riksintresse som vi värnar.

Österleden

Nytt liv har blåsts i detta gamla projekt. Visserligen föll ihopkopplingen av Österleden med en T-banegren till Nacka liksom att T-banan skulle dras via Djurgården. Men Alliansen genomdrev att Österleden skulle planeras och projekteras för 2 miljarder, och Näringsdepartementet bedriver fortfarande en utredning trots regeringsskiftet. Henrik Waldenström har träffat handläggarna på Näringsdepartementet. Detta är ett projekt som i tysthet riskerar att bli det i särklass största hotet mot Nationalstadsparken. Stockholms handelskammare driver på i frågan och Henrik Waldenström deltog i ett lunchmöte den 26 augusti för att argumentera mot Österleden över Södra Djurgården.

Evenemang

Galopp på Ladugårdsgärde

Nationaldagsgaloppen genomfördes den 6 juni. I huvudsak ser förbundet positivt på arrangemanget. Oron för lärkorna på Ladugårdsgärde är dock befogad. Ett eller två revir har kraftigt störts,

dels på galoppen men i ännu högre grad av musikevenemanget Summerburst en vecka senare, som blev ett mycket värre intrång. Förbundet anser fortfarande att det vore bättre om galoppen förlades till augusti. Märta Angert Lilliestråle intervjuades på plats under tävlingarna och kunde berätta om värdet av nationalstadsparken.

Tough Viking och övriga evenemang

Tough Viking anordnade på våren hinderlopp/terränglöpning i Haga som förorsakade stora markskador. Förbundet har reagerat kraftigt på detta och motsätter sig liknande arrangemang i framtiden. Länsstyrelsen ger dock grönt ljus för ett nytt evenemang i maj 2015, vilket förbundet anser djupt beklagligt.

Henrik Waldenström har utarbetat en kravlista vad gäller arrangemang. Förbundet har antagit den och överlämnat den till Kungliga Djurgårdens förvaltning samt till Ståthållaren. Den går i huvudsak ut på att arrangemang som åstadkommer markskador och andra skador på naturen inte bör tillåtas, musikarrangemang med mycket hög ljudvolym är heller inte passande i parken, särskilt om ljudet stör djur. Kommersiella inslag får inte dominera utan arrangemangen bör ha någon slags anknytning till parken. Strikta krav måste ställas på återställande och städning efter genomförda arrangemang. Arrangörerna bör åläggas att informera om nationalstadsparken.

Framtiden

2015 kommer att präglas av

- Jubileum – Nationalstadsparken 20 år
- Utformningen av Storängsbotten
- Arbete med att stoppa Hjorthagstornet
- Arbete för att pröva och bevaka utvecklingen av rättstillämpningen med förändrad Plan-och bygglag, förändringar i Miljöbalken och ny instansordning
- Björnnäsvägen – att avstängningen permanentas och utformas på ett bra sätt
- Bensinstationstomten/Generalsbacken – att den blir en del av parken och inte av Norra Stationsområdets exploatering
- Internationell konferens Large Parks in Large Cities 2-4(5) september
- Nationalstadsparksrådet och Skötselutskottet: möjligheter ges att få till stånd konkreta förbättringar och att påbörja arbetet med att utveckla skötseln på ett medvetet sätt för att gynna biologisk mångfald
- Se till att stora evenemang respekterar och informerar om natur- och kulturvärden i parken

Stockholm 2015-02-23

STYRELSEN

Richard Murray, Lars-Åke Hörjel, Märtha Angert Lilliestråle, Bitte Liberg, Anne Murray, Bengt Rundquist, Gunilla Sterner Kumm, Torbjörn Schmidt, Ole Settergren, Johan Tamm, Lennart Tonell, Anders Tranberg, Henrik Waldenström